

Briselē, 11.2.2019.
COM(2019) 74 final

2019/0036 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem ES un Ukrainas Asociācijas padomē attiecībā uz XXVII pielikuma grozīšanu Asociācijas nolīgumā starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz lēmumu, ar ko nosaka nostāju, kura Savienības vārdā jāieņem ES un Ukrainas Asociācijas padomē saistībā ar paredzēto lēmuma pieņemšanu attiecībā uz ES un Ukrainas Asociācijas nolīguma XXVII pielikuma (Enerģētikas sadarbība, tostarp kodoljautājumi) grozīšanu.

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. ES un Ukrainas Asociācijas nolīguma īstenošana

Asociācijas nolīguma starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses ("nolīgums"), mērķis ir sniegt satvaru pakāpeniskai politiskās saiknes panākšanai un ekonomiskai integrācijai starp Ukrainu un ES. Tajā ir noteiktas saistības Ukrainas ekonomikas nozaru reformēšanai saskaņā ar ES *acquis*, tostarp mērķis palielināt tirgus integrāciju un regulējuma tuvināšanu ES *acquis* galvenajiem elementiem enerģētikas nozarē, pamatojoties uz ES *acquis* enerģētikas jomā. Enerģētikas nozares saistības ir uzskaitītas nolīguma V sadaļas (Ekonomiskā un nozaru sadarbība) 1. nodaļā (Enerģijas sadarbība, tostarp kodoljautājumi). Dažas no šīm saistībām, piemēram, tranzīta un transportēšanas noteikumi, kas attiecas uz enerģētikas nozares tirdzniecības aspektiem, ir minētas arī IV sadaļas (Tirdzniecība un ar tirdzniecību saistīti jautājumi) 11. nodaļā (Enerģētika saistībā ar tirdzniecību). Nolīgums stājās spēkā 2017. gada 1. septembrī.

2.2. ES un Ukrainas Asociācijas padome

ES un Ukrainas Asociācijas padome ir viena no kopīgajām ar nolīgumu izveidotajām struktūrām. Saskaņā ar nolīguma 461. pantu tā uzrauga un novēro nolīguma piemērošanu un īstenošanu un periodiski pārskata tā darbību, ņemot vērā tā mērķus. Asociācijas padome regulāri, vismaz reizi gadā un vajadzības gadījumā tiekas ministru līmenī visās nepieciešamajās konfigurācijās, kurās pārstāvēti Eiropas Savienības Padomes locekļi, Eiropas Komisijas locekļi un Ukrainas valdības locekļi. Tai ir pilnvaras pieņemt lēmumus nolīguma piemērošanas jomā, kuri ir saistoši nolīguma pusēm, tostarp lēmumus par nolīguma pielikumu atjaunināšanu vai grozīšanu. Tā var arī pieņemt ieteikumus. Šādus lēmumus vai ieteikumus pieņem, pusēm vienojoties, pēc attiecīgu iekšējo procedūru pabeigšanas.

2.3. Paredzētais ES un Ukrainas Asociācijas padomes akts

ES un Ukrainas Asociācijas padome plāno pieņemt lēmumu par XXVII pielikuma grozīšanu Asociācijas nolīgumā starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses ("paredzētais akts").

Paredzētā akta mērķis ir atjaunināt XXVII pielikumā (Enerģētikas sadarbība, tostarp kodoljautājumi) uzskaitīto ES tiesību aktu sarakstu, lai atspoguļotu ES *acquis* enerģētikas jomā būtisko attīstību, kas ES notikusi pēc tam, kad tika pabeigtas sarunas par nolīgumu.

Ar paredzēto aktu tiks noteikti arī papildu noteikumi nolīguma XXVII pielikumā par enerģētikas nozares tuvināšanas procesa uzraudzību Ukrainā. To mērķis ir stiprināt enerģētikas nozares reformas juridisko aspektu koordināciju un pārraudzību un palīdzēt Ukrainā pienācīgi un efektīvi īstenot vietējos tiesību aktus, kas balstīti uz ES *acquis* enerģētikas jomā.

Paredzētais akts pusēm kļūs saistošs saskaņā ar nolīguma 463. pantu, kas paredz, ka: "Lai sasniegtu šā nolīguma mērķus, Asociācijas padome ir pilnvarota pieņemt lēmumus šā

nolīguma darbības jomā un tajā paredzētajos gadījumos. Šādi lēmumi ir saistoši Pusēm, kuras veic atbilstīgus pasākumus, tostarp nepieciešamības gadījumā arī pasākumus īpašās saskaņā ar šo nolīgumu izveidotās struktūrās, lai lēmumus izpildītu. Asociācijas padome var sniegt arī ieteikumus. Lēmumus un ieteikumus pieņem, Pusēm vienojoties, pēc attiecīgu iekšēju procedūru pabeigšanas.”

3. NOSTĀJA, KAS JĀIEŅEM SAVIENĪBAS VĀRDĀ

Paredzētais akts ir nolīguma XXVII pielikumā sniegtā ES *acquis* saraksta atjauninājums, kuram Ukraina apņēmusi tuvināt savus iekšējos tiesību aktus, un papildu noteikumu kopums, kura mērķis ir atbalstīt Ukrainu tās tiesību aktu tuvināšanā ES *acquis* enerģētikas jomā.

Attiecībā uz ES *acquis* sarakstu pielikumu nepieciešams atjaunināt, lai atspoguļotu ES enerģētikas *acquis* būtisko attīstību, kas ES notikusi pēc tam, kad tika pabeigtas sarunas par nolīgumu. Attiecīgi vairāki sākotnējā nolīguma pielikumā uzskaitītie ES tiesību akti vairs nav spēkā, tie ir atcelti vai grozīti, un Eiropas Savienība ir pieņēmusi jaunus tiesību aktus. Šo izmaiņu dēļ ir jāatjaunina nolīguma XXVII pielikums, lai nodrošinātu Ukrainas tuvināšanās centieni atbilstību ES *acquis* pašreizējam statusam. Tādējādi šīs Ukrainas saistības tuvināt enerģētikas nozares tiesību aktus ES *acquis* enerģētikas jomā nemaina ES noteikumus vai to darbības jomu. Turklāt Ukrainas saistības enerģētikas nozarē ir pieaugušas gan tādēļ, ka Ukraina ir Enerģētikas kopienas dalībvalsts kopš 2011. gada, gan XXVII pielikumā minētā ES *acquis* īstenošanas dēļ. Turklāt ES un Ukrainas sadarbība enerģētikas nozarē tika vēl vairāk stiprināta 2016. gadā, parakstot ES un Ukrainas Saprašanās memorandu par stratēģisku partnerību enerģētikas jomā. Memorands atbalsta apņemšanos panākt ekonomisko integrāciju un politisko saikni, un tā mērķis ir panākt pilnīgu enerģijas tirgu integrāciju, pamatojoties uz ES Enerģētikas savienības piecām dimensijām. No iepriekšminētās dinamikas izriet prasība atjaunināt nolīguma XXVII pielikumā iekļauto ES *acquis* sarakstu.

Turklāt paredzētais akts arī paredz nolīguma XXVII pielikumā iekļaut papildu noteikumus par enerģētikas nozares tuvināšanas procesa uzraudzību Ukrainā, tostarp noteikumus par ES *acquis* enerģētikas jomā efektīvu īstenošanu, apspriešanos par tiesību aktu projektu priekšlikumiem minētajā nozarē un ziņošanu Asociācijas padomei. To mērķis ir stiprināt enerģētikas nozares reformas juridisko aspektu koordināciju un pārraudzību un palīdzēt Ukrainā pienācīgi un efektīvi īstenot vietējos tiesību aktus, kas balstīti uz ES *acquis* enerģētikas jomā. Pēdējo četru gadu pieredze liecina par progresu, ko Ukraina guvusi vairākos enerģētikas nozares reformas aspektos, bet norāda arī uz nepieciešamību sniegt papildu atbalsta pasākumus, lai nodrošinātu, ka veiktajām reformām ir neatgriezenisks un ilgstošs raksturs. Tādēļ papildu noteikumu mērķis ir veicināt Ukrainas tuvināto tiesību aktu pareizu tuvināšanu un īstenošanu, pamatojoties uz ES *acquis* enerģētikas jomā.

Šis priekšlikums pilnībā atbilst ES Austrumu partnerības politikai kopumā un jo īpaši uz Ukrainu vēršajai politikai, jo tas atbalsta Asociācijas nolīguma īstenošanu un palīdz sasniegt tā mērķus. Tas atbilst arī ES enerģētikas politikai, kuras pamatā ir piecas Enerģētikas savienības dimensijas, tostarp tās energoapgādes drošības dimensija un Ukrainas kā stratēģiskas gāzes tranzītvalsts nozīme. Tas atspoguļo ES *acquis* enerģētikas jomā un veicina tā pieņemšanu ES asociētajās partnervalstīs, tādējādi veicinot ES energoapgādes drošības mērķu sasniegšanu. Visbeidzot, tas atbilst ES ārējai enerģētikas politikai kopumā un jo īpaši attiecībā uz Enerģētikas kopienas, atbalstot kopienas enerģētikas tirgu integrācijas mērķa sasniegšanā starp tās dalībvalstīm, tostarp Ukrainā.

Visbeidzot, priekšlikums ir saskaņā ar pārskatīto ES kaimiņattiecību politiku un ar to saistīto sadarbību ar Ukrainu un citām kaimiņvalstīm. Tas jo īpaši veicina efektīvu un ilgtspējīgu enerģētikas nozares reformu Ukrainā, kas ir daļa no ES un Ukrainas politiskās saiknes un

ekonomiskās integrācijas. Šie centieni savukārt palīdz sasniegt mērķi veidot stabilu un pārtikušu kaimiņreģionu. Ņemot vērā to, ka enerģētikas nozares reforma, pamatojoties uz ES *acquis* enerģētikas jomā, palīdzēs īstenot ilgtspējīgāku Ukrainas klimata politiku, priekšlikums nodrošina arī saskaņotību ar ES klimata politikas mērķiem. Visbeidzot, ar priekšlikumu tiek atbalstīta turpmāka divpusējās tirdzniecības ar energoproduktiem un pakalpojumiem attīstība, kā arī ieguldījumi, ņemot vērā to, ka enerģētikas nozares reformas mērķis ir novērst pašreizējos regulatīvos šķēršļus enerģijas tirdzniecībai.

Sagaidāms, ka paredzētais priekšlikums sniegs papildu atbalstu pašlaik īstenojamajai enerģētikas nozares reformai Ukrainā, lai panāktu ES un Ukrainas Asociācijas nolīgumā paredzēto enerģētikas nozares saistību pilnīgu īstenošanu.

4. JURIDISKAIS PAMATS

4.1. Procesuālais juridiskais pamats

4.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā ir paredzēti lēmumi, kas nosaka “*nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu*”.

Jēdziens “*akti ar juridiskām sekām*” ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī aktus, kas nav saistoši saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas “*var būtiski ietekmēt Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu*”¹.

4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

ES un Ukrainas Asociācijas padome ir struktūra, kas izveidota ar nolīgumu, proti, ar ES un Ukrainas Asociācijas nolīgumu.

Akts, ko ES un Ukrainas Asociācijas padome tiek aicināta pieņemt, ir lēmums ar juridiskām sekām. Paredzētais akts atbilstoši starptautiskajām tiesībām būs pusēm saistošs saskaņā ar ES un Ukrainas Asociācijas nolīguma 463. punktu. Paredzētais akts nepapildina un negroza nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu.

Tādēļ ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts.

4.2. Materiālais juridiskais pamats

4.2.1. Principi

Saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu pieņemamā lēmuma materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā paredzētā akta mērķa un satura, attiecībā uz kuru ieņem nostāju Savienības vārdā. Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti un viens ir atzīstams par galveno, bet otrs nav būtisks, tad lēmums, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, jābalsta uz vienu materiālo juridisko pamatu, proti, to, ko prasa galvenais vai dominējošais mērķis vai komponents.

4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Paredzētā akta galvenais mērķis un saturs attiecas uz enerģētikas, tostarp kodoljautājumu jomu. Tāpēc ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 194. pants.

¹ Eiropas Savienības Tiesas 2014. gada 7. oktobra spriedums, Vācija pret Padomi, Lieta C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61. līdz 64. punkts.

4.3. Secinājums

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 194. pantam saistībā ar LESD 218. panta 9. punktu.

5. PAREDZĒTĀ AKTA PUBLICĒŠANA

ES un Ukrainas Asociācijas padomes akts grozīs ES un Ukrainas Asociācijas nolīguma XXVII pielikumu, tāpēc ir lietderīgi aktu pēc tā pieņemšanas publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem ES un Ukrainas Asociācijas padomē attiecībā uz XXVII pielikuma grozīšanu Asociācijas nolīgumā starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 194. pantu saistībā ar tā 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Asociācijas nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses, ("nolīgums") Savienība noslēdza ar Padomes Lēmumu 2017/1248², un tas stājās spēkā 2017. gada 21. septembrī.
- (2) Saskaņā ar nolīguma 273. pantu Puses pielāgo savus tiesību aktus, kā minēts nolīguma XXVII pielikumā, lai nodrošinātu, ka visi elektroenerģijas un gāzes transportēšanas nosacījumi ir objektīvi, saprātīgi, pārredzami un nediskriminējoši.
- (3) Turklāt, lai gūtu panākumus virzībā uz tirgus integrāciju, nolīguma 337. pantā ir paredzēts, ka Puses turpina un pastiprina sadarbību enerģētikas jautājumos, tostarp pakāpeniski tuvinot tiesību aktus enerģētikas nozarē.
- (4) Nolīguma 341. pantā noteikts, ka pakāpeniska tuvināšana enerģētikas nozarē notiek saskaņā ar grafiku, kas noteikts nolīguma XXVII pielikumā.
- (5) Nolīguma 474. pantā ir paredzēts, ka Ukrainai ir pienākums pakāpeniski tuvināt savus tiesību aktus Savienības tiesību aktiem, tostarp enerģētikas nozarē.
- (6) ES *acquis* enerģētikas nozarē ir būtiski mainījušies kopš nolīguma sarunu pabeigšanas.
- (7) Saskaņā ar nolīguma 463. panta 1. punktu un 463. panta 3. punktu ES un Ukrainas Asociācijas padome ("Asociācijas padome") var pieņemt lēmumus šā nolīguma mērķu sasniegšanai. Konkrēti, tā var atjaunināt vai grozīt nolīguma pielikumus, ņemot vērā ES tiesību aktu attīstību un piemērojamos standartus, kas izklāstīti starptautiskajos instrumentos, kurus puses uzskata par atbilstīgiem.
- (8) Tādēļ Asociācijas padomei ir nepieciešams grozīt XXVII pielikumu Asociācijas nolīgumam starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses, lai atspoguļotu Savienības *acquis* attīstību.

² OV L 181, 2017. gada 12. jūlijs, 4.–5. lpp.

- (9) Nolīguma 475. pantā vispārīgi ir definēts, kā uzraudzīt progresu, kas panākts, tuvinot Ukrainas tiesību aktus ES tiesību aktiem, tostarp īstenošanas un izpildes aspekti. Tajā paredzēts, ka ziņošanas un novērtēšanas procesā tiks ņemta vērā īpašā kārtība, kas noteikta nolīgumā vai saskaņā ar šo nolīgumu izveidoto iestāžu struktūru lēmumos.
- (10) Lai nodrošinātu reformu efektīvāku īstenošanu, ir nepieciešams stiprināt enerģētikas nozares reformas uzraudzības mehānismu.
- (11) Tādēļ Asociācijas padomei ir nepieciešams grozīt nolīguma XXVII pielikums, lai paredzētu sīkāk izstrādātus noteikumus par to, kā uzraudzīt Ukrainas tiesību aktu tuvināšanu ES tiesību aktiem enerģētikas nozarē.
- (12) Tādēļ attiecībā uz Asociācijas padomes lēmumu grozīt nolīguma XXVII pielikumu ir nepieciešams noteikt nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem ES un Ukrainas Asociācijas padomē,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostāja, kas Savienības vārdā jāieņem ES un Ukrainas Asociācijas padomē, pamatojas uz ES un Ukrainas Asociācijas padomes akta projektu, kurš pievienots šim lēmumam.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*